

Novoročný cimbalový koncert v Budapešti

Foto: autorka

Novoročný koncert predsedníčky *Medzinárodnej cimbalovej asociácie* **Viktórie Herencsárovej** je každoročne očakávanou udalosťou na úvod nového roku v kultúrnom stánku Slovenskej republiky v Budapešti. Najmä, ak pre pandémiu covidu zasiahla podujatie nútená prestávka. Sála *Slovenského inštitútu v Budapešti* bola prítomná pre tohtoročný novoročný koncert, veď obecnstvo si za ostatné skoro dve desiatky rokov zvyklo na potešenie, ktoré sa mu dostáva na koncerte populárnej cimbalovej virtuózky svetového mena. Tohtoročný januárový koncert bol dynamický, svieži, výbojný, ale tiež nežný a citlivý. Tento rok prišli so zánietenou „vyslankňou hry na cimbal“ na budapeštianske javisko opäť vynikajúci interpreti, bývalí študenti profesorky cimbalovej interpretácie, terajší pedagógovia *Akadémie umení v Banskej Bystrici* **Martin Budinský** a **Ján Šufliarský**. Popri talentovaných umelcoch vyučujúcich na akadémii dostali možnosť predstaviť sa v Budapešti ďalší žiaci pani profesorky *Herencsárovej*. Z Bieloruska pochádza študentka prvého ročníka **Lizaveta Hlazava** a z Ukrajiny tiež prvák **Andrii Kovštuniak**. Mladučká krehká dievčina *Liza* prezentovala nielen svoj talent v hre na cimbal, ale spoločne so svojou profesorkou predstavila aj bieloruské cimbaloky, ktoré sú súčasťou ľudového dedičstva Bieloruska. Mladý muž z Ukrajiny je odchovancom košického konzervatória. Ním interpretovaná *Rapsódia č. 1* **Bogdana Kotiuka** znela s prísľubom mohutného umeleckého rastu budúceho virtuóza. Nielen prísľubom virtuozy obdarili obecnstvo ešte vždy mladí vyučujúci *Akadémie umení*. Keby bol počul **Niccolò Paganini** prepis svojho *Caprices, Op. 1 No 24* v podaní *M. Budinského*, asi by začal písať skladby čertovsky obdivuhodného tempa pre cimbal, alebo aspoň diela pre husle a cimbal. Obecnstvo

doslova prestalo dýchať, keď umelec dohral. Podobný energický „valec“ prešiel publikom počas znenia skladby **Petra Jantoščiaka** *Bagatel pre dva cimbaloky*, keď spolu „súťažili, súzvučali a laškovali“ dva cimbaloky, ktoré rozozvučali *Martin Budinský* a *Ján Šufliarský*. Opäť neuveriteľný zážitok si odniesli poslucháči novoročného koncertu z hry profesorky *Viktórie Herencsárovej*. Umelkyňa bravúrne ovláda svoj odlahčený cimbal s dokonalým zvukom, umožňujúci ľahšie cestovanie. Inštrument vznikol na základe jej požiadaviek a inštrukcií v roku 2003. Firma *Všianský* ho pomenovala po virtuózke *Viktória*. Okrem vynikajúceho kontaktu s obecnstvom, láskyplného prístupu k hudbe, umeniu, aj svojim žiakom, dôstojnej prezentácii úchvatného strunového nástroja, prispieva k cimbalovej hudobnej literatúre ešte aj tvorivým dielom. Jej prepisy diel *Bélu Bartóka*, *Eugena Suchoňa* alebo *Mikuláša Schneidera-Trnavského* sú zdrojom aj pre ďalších interpretov. Keď neexistuje, čo chce *Viktória Herencsárová* odovzdať, tak komponuje. Napríklad do interpretácie *Novoročnej piesne*, ktorú napísala a dokonca preložila do slovenčiny, umelkyňa zapojila celú sálu. Zároveň v nej nechala vyniknúť sólovú hru svojich koncertných kolegov. Na koncerte spieval, ako už neraz, **Levente Galda**. Večer bol zároveň oslavou jedinečnej inštitúcie, ktorá pred 25 rokmi zaviedla výučbu umeleckej hry na cimbal ako jedna z mála a medzi prvými v Európe. V Maďarsku v tej dobe budapeštianska *Hudobná akadémia Ferenc Liszta* pripravovala len pedagógov hry na tomto jedinečnom strunovom nástroji. Novoročný koncert v *Slovenskom inštitúte Budapešti* bol opäť presvedčivým dôkazom, aké šťastné rozhodnutie prijali pred štvrtstoročím na *Umeleckej akadémii v Banskej Bystrici*.

Erika Trenková